

ROK REGIONÓW

Informacje dla drużyn i zespołów

1. Konsultanci Roku Regionów

Jeśli potrzebujecie pomocy:

- w rozstrzygnięciu wątpliwości związanej z realizacją Roku Regionów,
- w zdobyciu potrzebnych informacji, pomysłów, inspiracji, przykładów dobrych praktyk,
- w nawiązaniu współpracy z interesującą Was instytucją

- do Waszej dyspozycji są **konsultanci Roku Regionów**, do których możecie się zgłaszać z pytaniami i problemami. Wykaz konsultantów, ich danych kontaktowych oraz regionów, którymi się opiekują, zamieściliśmy na końcu tego dokumentu.

2. Zmiana regionu

Jeśli analizując listę zgłoszonych jednostek zorientowaliście się, że bardziej odpowiadałyby Wam inny spośród regionów wymienionych na liście „Udział biorą” (dotyczy to zwłaszcza takich dylematów, jak Mazowsze/Warszawa, Ziemia Łęczycka lub Sieradzka/Łódź, Małopolska/Podhale) – nic straconego. Region można jeszcze zmienić. Piszcie w tej sprawie na adres rokregionow@zhp.pl.

3. Meldunki z działań w Roku Regionów

Meldunki z działań w ramach Roku Regionów będą składane drogą elektroniczną. Jeśli nie wydarzy się nic nieprzewidzianego, na przełomie grudnia i stycznia roku na stronie rokregionowzhp.pl zostanie uruchomiony specjalny moduł, za pomocą którego każda drużyna/zespół będzie mogła samodzielnie wprowadzić swój meldunek na stronę. Szczegółowa informacja na ten temat zostanie opublikowana na stronie w grudniu. Prosimy o nieprzesyłanie do tego czasu maili z wiadomościami o zrealizowanych działaniach, zwłaszcza cząstkowych (meldunki będziemy składać od razu z całego kroku 1 każdej akcji).

4. Sprawności harcerskie z podręcznika RR

Sprawności harcerskie zamieszczone w podręczniku Roku Regionów zdobywa się na zasadach ogólnych – tzn. sprawność przyznaje drużynowy na wniosek Rady Drużyny. Drużynowi są więc w tym zakresie zupełnie samodzielni. Pamiętajmy jednocześnie, że te sprawności są w pewnym sensie naszą wspólną własnością, o którą powinniśmy dbać – każdy z drużynowych jest za to odpowiedzialny, również wobec innych uczestników Roku Regionów. Unikajmy zatem „psucia sprawności”, tj. przyznawania jej bez należytego spełnienia wszystkich wymagań określonych w podręczniku – wyrządzilibyśmy w ten sposób krzywdę i tym, którzy sumiennie je zdobyli, i własnym harcerzom.

5. Harcerska Odznaka Regionalna

Harcerska Odznaka Regionalna (HOR) przyznawana jest na podstawie opinii Zespołu Wychowania Patriotycznego i Obywatelskiego GK ZHP „Polska Myśląca”, do którego wnioski kierują drużynowi. Opiniując wnioski, Zespół „Polska Myśląca” bierze pod uwagę meldunki z kroku 1 i kroku 2. Liczba osób, wobec których drużynowy wnioskuje o przyznanie HOR odpowiedniego rodzaju (np. w zakresie folkloru) powinna znajdować odzwierciedlenie w meldunkach z realizacji poszczególnych kroków. HOR nie powinny otrzymać osoby, które w działaniach Roku Regionów brały udział jedynie w rolach widzów czy statystów. Z treści meldunków, a także z załączonych zdjęć i filmów powinno wynikać, ile osób faktycznie realizowało poszczególne czynności (np. trudno przyjąć, że nad niedużą makietą zabytku czy rekonstrukcją stroju ludowego pracowała cała 25-osobowa drużyna). Jest to istotne zwłaszcza tam, gdzie działania RR są koordynowane np. w ramach hufca, namiestnictwa czy referatu. Nie ma przeszkód, by współpracujące drużyny złożyły nawet jednobrzmiące meldunki, ale musi z nich wynikać, które czynności realizowały poszczególne drużyny (wraz z liczbą osób).

6. Zakończenie kroku 1

Nie zapominajmy też, że jednym z istotnych rezultatów kroku 1 ma być wyłonienie tych zagadnień, które wykorzystacie następnie w kampaniach świadomościowych w ramach kroku 2. Powinno to zostać opisane w meldunku z kroku 1.

7. Strony społecznościowe na Facebooku

Pamiętajmy, że oceniany w ramach Roku Regionów fan page na Facebooku ma być stroną społecznościową regionu, nie zaś drużyny, szczepu czy zespołu. Inaczej mówiąc, nie chodzi o to, by ludzie „polubiali” stronę naszej drużyny/zespołu, bo uczestniczymy w RR i potrzebujemy ich „głosów”, tylko żeby ludzie skupiali się wokół strony, na której znajdują ciekawe informacje o swoim regionie, która przyciągnie ich ciekawostkami, różnymi tekstami kultury, relacjami z interesujących działań prowadzonych przez uczestników RR i nie tylko.

W każdym regionie powinna zatem powstać co najmniej jedna (i w zupełności wystarczy jedna) regionalna strona społecznościowa. Pamiętajmy, że nie ma ona służyć jako platforma komunikacji pomiędzy drużynami i zespołami reprezentującymi dany region – ma być skierowana do jego mieszkańców. Ma im pomóc nabrać przekonania, że Waszym regionem warto się zainteresować, że można się nim chwalić, być z niego dumnym. Ma kształtować ich przywiązanie do Waszego regionu.

Warto uzgodnić w regionie, kto ma się zajmować bieżącym administrowaniem fan page'a (czy ma to być jedna z drużyn/zespołów, czy np. specjalny międzydrużynowy zespół). Warto również ustalić, w jaki sposób każda z drużyn/zespołów ma się przyczynić do wzbogacania i promowania regionalnego fan page'a.

8. Współpraca w regionach

Współpraca z innymi drużynami i zespołami w regionie jest bardzo opłacalna. Po pierwsze, już sama realizacja zadań w koalicji jest punktowana w rankingu Roku Regionów. Po drugie, dzięki współdziałaniu z innymi nasze przedsięwzięcia mogą się stać dużo bardziej wartościowe i przynosić lepsze rezultaty – kiedy wspólnie organizujemy jakieś przedsięwzięcie (np. piknik regionalny albo znakowanie nowego szlaku turystycznego) albo kiedy każdy działa na własną rękę, ale na zasadzie sieci prowadzimy bardzo podobne działania, pod wspólną nazwą i logotypem i wspólnie promowane (np. cykl happeningów w naszych miejscowościach).

Regionalna koalicja nie musi obejmować wszystkich drużyn i zespołów z regionu – kto chce, może działać samodzielnie.

Jest też możliwe działanie w jednym regionie kilku koalicji – ale nadal wszyscy pracują na jedną markę, którą jest wspólny region. Drużyna lub zespół, który chce podjąć się roli lidera regionalnej koalicji, może się skontaktować w tej sprawie z właściwym konsultantem RR, który udostępni dane kontaktowe do innych uczestników RR w regionie.

9. Kampanie świadomościowe

Głównym celem zarówno kroku 2, jak i całego Roku Regionów, jest oddziaływanie na świadomość naszych bliższych i dalszych sąsiadów – mieszkańców naszych regionów, po to, by czuli się z nimi silniej związani. Dlatego kluczowa jest jakość naszych kampanii świadomościowych, które powinny być jak najbardziej wartościowe i przeprowadzone z dużym rozmachem – by dotrzeć do dużej liczby osób i mieć szansę zwrócić ich uwagę, sprawić, że po zetknięciu z naszymi działaniami „coś w nich zostanie”.

Podręcznik Roku Regionów zawiera wiele przykładowych pomysłów na takie przedsięwzięcia, skierowane na zewnątrz. Kolejne inspiracje będą systematycznie publikowane na stronie rokregionow.zhp.pl.

Dysponując tak okazałym arsenalem pomysłów i dobrych praktyk, nie powinniśmy poprzestawać na takich działaniach, jak (podajemy tylko przykłady) kampania prowadzona wyłącznie na Facebooku czy apel w szkole, gdzie grono odbiorców ograniczy się do kilkuset osób. Jeśli już sięgamy po taką formę – może przygotujemy wraz z nauczycielami-metodykami dobry, ciekawy scenariusz apelu, i spróbujemy nawiązać współpracę z delegaturą kuratorium oświaty, z komórkami do spraw oświaty w mieście, gminie czy powiecie i postarać się, by scenariusz został udostępniony w możliwie największej liczbie szkół (a pamiętajmy, że władze samorządowe i oświatowe dysponują różnymi środkami zachęty, dzięki czemu scenariusz może być rzeczywiście wykorzystany w wielu miejscach). Może spróbujemy przygotować taki szkolny apel w formie happeningowej, a potem wykorzystać raz wykonaną pracę na lokalnym festynie, na ulicach naszej miejscowości albo najbliższego dużego miasta w regionie. A może dobrym pomysłem będzie nakręcenie filmu, który mógłby być wyświetlany w szkołach?

Skoro zaś mowa o Facebooku – zadbajmy, by nasze działania w sieci również były atrakcyjne, wartościowe i barwne, a przede wszystkim interaktywne, umożliwiające innym użytkownikom udział w nich w charakterze uczestników, a nie tylko widzów (np. konkursy, plebiscyty itp.).

10. Zgodność działań z celami RR

W zgłoszeniach drużyn i zespołów do udziału w Roku Regionów znalazło się sporo informacji o planowanych działaniach, które przeważnie są bardzo wartościowe, ale nie odpowiadają celom Roku Regionów. Najczęściej dzieje się tak z trzech przyczyn:

1) zaplanowane działania są związane z samym tylko poznawaniem regionu, **bez szukania i eksponowania cech typowych**, charakterystycznych, wyróżniających region od innych,

2) drużyny lub zespoły zamierzają zajmować się zagadnieniami powiązаныmi **wyłącznie z tożsamością lokalną**, a nie regionalną (np. działania skupione wyłącznie wokół rodzinnego miasta, które nie jest stolicą ani symbolem regionu, a drużyna w tych działaniach nie eksponuje regionalnych typowości),

3) związek planowanych działań z tożsamością regionalną jest **bardzo odległy** (np. zbiórka o segregacji śmieci, zbiórka o wolontariacie).

Czasami być może opis planowanych przedsięwzięć jest po prostu zbyt lapidarny, by dostrzec szerszy kontekst i zamysł autorów.

Na wszelki wypadek podajemy kilka przykładów (nazwy własne zostały zmienione), żeby wyjaśnić problem.

PRZYKŁAD 1

Cykl sobotnich spacerów szlakiem zabytków Stargardu Szczecińskiego (dla chętnych mieszkańców miasta, z przewodnikiem).

Problem

To świetny pomysł na działanie, ale w tak opisanym zadaniu nie widać żadnych odniesień regionalnych. Przedsięwzięcie może doskonale służyć umacnianiu tożsamości lokalnej mieszkańców Stargardu, ale tożsamości regionalnej – niekoniecznie.

Byłoby OK, gdyby:

- na trasie spaceru znalazł się jakiś obiekt – symbol regionu (jakim jest np. ratusz w Zamościu, Mysia Wieża w Kruszwicy, zamek biskupi w Lidzbarku Warmińskim),

- w czasie spacerów były omawiane i podkreślane zjawiska typowe, charakterystyczne dla całego regionu (np. styl architektoniczny – tzw. gotyk nadwiślański na Mazowszu, zdobnictwo na Kurpiowszczyźnie, rozplanowanie zagród na Mazurach, gdyby przewodnik wykorzystywał gwara albo pokazywał typowe dla regionu elementy świata przyrody itp.).

* Pamiętajmy – elementy typowe, charakterystyczne to takie, które w naszym regionie występują często lub wręcz powszechnie, a u sąsiadów niekoniecznie (albo wręcz występują tylko u nas). Np. chaty z podcieniami mogą być uznane za typowe dla budownictwa kaszubskiego, bo gdzie indziej trafiają się bardzo rzadko, ale już np. domy o konstrukcji zrębowej czy dachy kryte strzechą – nie, bo występują w całym kraju.

PRZYKŁAD 2 i 3

Zbiórka na temat segregacji śmieci.
Praca na rzecz schroniska dla psów.

Problem

Nie widać związku z celami Roku Regionów, zwłaszcza z tożsamością regionalną.

Oczywiście, przyroda to jedna ze sfer Roku Regionów, ale chodzi nam przede wszystkim o to, by ludzie silniej identyfikowali się z własnym regionem dzięki temu, że dobrze znają jego przyrodę, zwłaszcza te jej elementy, które są charakterystyczne dla regionu, są jego „wizytówkami” (jak np. świstaki na Podhalu, gołoborza w regionie świętokrzyskim, żubry na Podlasiu itp.).

Byłoby OK, gdyby:

- zbiórka była początkiem szeroko zakrojonej akcji, odwołującej się do tożsamości regionalnej (np. „Poukładana Wielkopolska segreguje śmieci”, „Na Podkarpaciu każdy piesek ma swój dom”).

PRZYKŁAD 4

Zbiórka o wolontariacie

Problem

Oczywiście większość naszych działań w Roku Regionów opiera się na wolontariacie, ale znaczenie tego faktu dla tożsamości regionalnej jest raczej niewielkie.

Byłoby OK, gdyby:

- dalsze działania drużyny/zespołu miały dotyczyć charakterystycznej cechy regionu, związanej z wolontariatem (np. „Małopolska matecznikiem młodzieżowego wolontariatu”, bo, wiadomo, pierwszy zastęp skautowy na obecnych ziemiach polskich.. itd.),
- dalsze działania drużyny/zespołu zmierzały do tego, by mieszkańcy regionu przyswoili sobie zaangażowanie wolontariacie jako ważny element wspólnego systemu wartości (np. akcja „Masovia go volunteer!”).

PRZYKŁAD 5

Akcja popularyzująca postać hm. Alfreda Maślackiego, która w 1945 r. reaktywował męski hufiec ZHP w Łekodołach, a następnie nieprzerwanie przez 37 lat był komendantem hufca.

Problem

Druh Alfred to działacz społeczny, skądinąd zapewne zasłużony, ale zdecydowanie w lokalnej skali. Trudno się spodziewać, że mieszkańcy regionu na uznaniu dla takiej postaci będą budować swoje przywiązanie do regionu.

Byłoby OK, gdyby:

- akcja dotyczyła osoby szerzej znanej, a w każdym razie zasłużonej dla całego regionu lub kraju, najlepiej nie tylko na niwie harcerskiej (np. druh Michał Grażyński – przedwojenny Przewodniczący ZHP, wojewoda śląski, minister propagandy w rządzie Felicjana Sławoja Składkowskiego).

11. Budujmy partnerstwa!

Trudno sobie wyobrazić (choć nie jest to całkiem wykluczone), że drużyna harcerska czy zespół szkolny samodzielnie, bez pomocy z zewnątrz, da radę „rozruszać” swój region. Ale żeby prowadzić działania naprawdę dobre, ambitne, wartościowe, pomyślane z rozmachem – nie musimy się na wszystkim znać i mieć nieograniczonych możliwości.

My mamy świetne pomysły, zapał, umiejętności społeczne, doświadczenie animatorskie oraz wielkie zasoby wolontariuszy.

Inni, dla których budowanie i umacnianie tożsamości regionalnej również jest grą wartą świeczki, chętnie zaangażują się w nasze projekty i mogą nam dać to, czego nam brakuje: środki finansowe i rzeczowe (np. władze samorządowe, przedsiębiorcy), specjalistyczna wiedza (np. instytucje kultury, parki narodowe i krajobrazowe, nadleśnictwa), szerokie kontakty, doświadczenie w branży PR (np. regionalne i lokalne organizacje turystyczne, inne NGO), duże możliwości społecznego oddziaływania (np. media, szkoły, parafie).

Nie dopuścimy do tego, by ich zasoby i możliwości się marnowały – wciągnijmy ich w nasze działania w Roku Regionów!

Nasi partnerzy mogą się dzięki nam wypromować, pomożemy im w realizacji ich ustawowych czy statutowych celów, a my zyskamy cenne doświadczenie we współpracy międzysektorowej (przyda się w naszych dalszych przedsięwzięciach, a harcerzom może się okazać przydatne w dorosłym życiu) oraz będziemy mogli wykorzystać wsparcie partnerów, by zrobić coś naprawdę dużego.

Nie bójcie się korzystać z pomocy i pośrednictwa Waszych komend hufców, zaprzyjaźnionych nauczycieli, dyrektorów szkół czy księży, rodziców naszych harcerzy czy wreszcie konsultantów Roku Regionów, którzy mogą Wam służyć radą czy pomocą również w nawiązywaniu partnerskiej współpracy z różnymi instytucjami. Może być tak, że czasem dopiero trzeci czy piąty podmiot, do którego się zwrócicie, będzie zainteresowany współpracą. Ale tym bardziej warto szybko zacząć szukać partnerów.

KONSULTANCI ROKU REGIONÓW

Bieszczady	phm. Aleksandra Wołoszyn
Dolne Łużyce	phm. Anna Narloch
Dolny Śląsk	phm. Anna Narloch
Górne Łużyce	phm. Anna Narloch
Górny Śląsk	phm. Beata Malajka i pwd. Piotr Łeško
Jura Krakowsko- -Częstochowska	phm. Beata Malajka i pwd. Piotr Łeško
Kaszuby	hm. Paweł Chmielewski
Kielecczyzna	hm. Maciej Młynarczyk
Kociewie	hm. Paweł Chmielewski
Kraina Dolnego Sanu	phm. Aleksandra Wołoszyn
Krajna	phm. Natalia Gorgol
Kujawy	phm. Natalia Gorgol
Kurpie Białe	hm. Maciej Młynarczyk
Kurpie Zielone	hm. Maciej Młynarczyk
Lubelszczyzna	phm. Aleksandra Wołoszyn
Łowickie	hm. Maciej Młynarczyk
Łódź	phm. Natalia Gorgol
Małopolska	phm. Joanna Brach
Mazowsze	hm. Maciej Młynarczyk
Mazury	hm. Maciej Młynarczyk
Mazury Zachodnie	hm. Maciej Młynarczyk
Opolszczyzna	phm. Beata Malajka i pwd. Piotr Łeško
Pałuki	phm. Natalia Gorgol
Podbeskidzie	phm. Beata Malajka i pwd. Piotr Łeško
Podhale	phm. Joanna Brach
Podkarpacie	phm. Aleksandra Wołoszyn
Podlasie	phm. Aleksandra Wołoszyn
Pomorze Środkowe	phm. Anna Narloch
Pomorze Zachodnie	phm. Anna Narloch
Powiśle	hm. Paweł Chmielewski
Region Kozła	phm. Anna Narloch
Region Radomski	hm. Maciej Młynarczyk
Suwalszczyzna	phm. Aleksandra Wołoszyn
Warmia	hm. Maciej Młynarczyk
Warszawa	hm. Maciej Młynarczyk
Wielkopolska	phm. Natalia Gorgol
Zagłębie Dąbrowskie	phm. Beata Malajka i pwd. Piotr Łeško
Zamojszczyzna	phm. Aleksandra Wołoszyn
Ziemia Chełmińska	hm. Maciej Młynarczyk
Ziemia Dobrzyńska	hm. Paweł Chmielewski
Ziemia Kłodzka	phm. Anna Narloch
Ziemia Lubawska	hm. Maciej Młynarczyk
Ziemia Lubuska	phm. Anna Narloch
Ziemia Łęczycka	phm. Natalia Gorgol
Ziemia Łomżyńska	phm. Aleksandra Wołoszyn
Ziemia Nyska	phm. Beata Malajka i pwd. Piotr Łeško
Ziemia Sieradzka	phm. Natalia Gorgol
Ziemia Wieluńska	phm. Beata Malajka i pwd. Piotr Łeško
Ziemia Zawkrzeńska	hm. Maciej Młynarczyk
Żuławy	hm. Paweł Chmielewski

- hm. Paweł Chmielewski pawel.chmielewski@zhp.net.pl
- phm. Natalia Gorgol gorgol.natalia@gmail.com
- pwd. Piotr Łeško piotr.lesko@zhp.net.pl
- phm. Beata Malajka beata.malajka@zhp.net.pl
- hm. Maciej Młynarczyk maciej.mlynarczyk@zhp.net.pl
- phm. Anna Narloch anna.narloch@zhp.net.pl
- phm. Aleksandra Wołoszyn aleksandra.woloszyn@zhp.lublin.pl